

Інформація

Х. М. Прутула

Міжнародна науково-практична конференція «Досвід ЄС у стимулюванні місцевого економічного зростання у процесі європейської інтеграції: кращі практики країн Східного партнерства»

21-22 жовтня 2021 року в конференц-залі готелю «Леополіс» (м. Львів, вул. Театральна, 16) було проведено міжнародну науково-практичну конференцію «Досвід ЄС у стимулюванні місцевого економічного зростання у процесі європейської інтеграції: кращі практики країн Східного партнерства».

Головний організатор конференції – ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України».

Конференція відбулася в межах реалізації міжнародного проекту «Стимулювання місцевого економічного зростання у прикордонних регіонах у процесі європейської інтеграції: кращі практики країн Східного партнерства» (№ 599948-EPP-1-2018-1-UA-EPPJMO-SUPPA) за напрямом «Жан Моне – Підтримка асоціацій» Програми ЄС ERASMUS+. Координатор проекту – ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України»; партнери проекту – Інститут єврорегіональних досліджень (ISER) (Румунія), Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (Україна), Академія державного управління (Республіка Молдова), Центр досконалості при Варшавській школі економіки (CEWSE) (Польща), Університет Дебрецена (Угорщина) та Університет Орадя (Румунія).

Конференція була присвячена обговоренню та вирішенню питань, пов'язаних з місцевим економічним зростанням в умовах сучасних викликів і розвитком підприємництва під час кризи COVID-19, обміном досвідом і поширенням кращих практик країн-членів ЄС у сфері розвитку інструментів транскордонного співробітництва та їхнього впливу на соціальне та економічне зростання прикордонних громад. Особлива увага учасників конференції була приділена питанням ефективного використання ресурсів територіальними громадами (як власних, так і спільних із суміжними громадами сусідніх країн), що потребує відповідного законодавчого врегулювання; сумісності транспортних мереж України та сусідніх держав, транспортної доступності та забезпечення ефективного функціонування мережі пунктів пропуску через державний кордон України, вирішення яких стимулюватиме транскордонне співробітництво та сприятиме розвитку транскордонних регіонів як цілісних територіальних одиниць.

Конференція проводилась у змішаному режимі, була використана платформа Zoom. До участі в заході долучилися близько 60 науковців і практиків з різних регіонів України, зокрема Києва, Дніпра, Ужгорода, Чернівців, представники Міністерства розвитку громад та територій України та Державної митної служби України, представники місцевих органів влади Львівської, Івано-Франківської, Чернівецької та Закарпатської областей, представники прикордонних відомств сусідніх держав (Румунії та Словаччини), а також іноземні вчені з Румунії, Молдови, Польщі, Угорщини та Естонії.

©Х. М. Прутула, 2021.

Відкрив конференцію директор ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України» проф., д.е.н. Василь Кравців. З вітальними словами до учасників конференції звернулися:

- генеральний директор Директорату регіональної політики Міністерства розвитку громад та територій України Віктор Подорожний;
- радник голови Львівської ОДА, директор ГО «Інститут транскордонного співробітництва та європейської інтеграції» Богдан Матолич;
- директор Науково-дослідницького інституту європейської інтеграції та регіональних досліджень Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, учасник проекту, проф., д.пол.н. Анатолій Круглашов.

Про основні результати реалізації проекту та виклики, з якими зіткнулися учасники проекту, доповіла керівник проекту, завідувач сектору транскордонного співробітництва ІРД НАНУ, д.е.н. Христина Притула.

Робота конференції передбачала чотири тематичні секції та дві панельні дискусії, присвячені питанням правового регулювання розвитку транскордонного співробітництва в Україні та проблемам управління транспортними потоками при перетині державного кордону України.

У першій тематичній секції «*Регіональний та місцевий розвиток*» (модератор – заступник директора ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України» з наукової роботи, проф., д.е.н. Ірина Сторонянська) було заслухано такі доповіді:

- «Формування нової моделі регіонального розвитку України: просторові економічні трансформації і ризики» (доповідач – проф., д.е.н. Ірина Сторонянська, заступник директора з наукової роботи ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України», Львів, Україна);
- «Співпраця Європейського Союзу та Польщі у сфері сталого розвитку енергетики» (доповідачі – проф. Єва Латошик, доктор Марта Пахоцька та доктор Анна Войтовіч, Варшавська школа економіки, Польська асоціація досліджень Європейського Союзу, Варшава, Польща);
- «Вплив європейських проектів на економічний розвиток Республіки Молдова: кращі практики транскордонного співробітництва» (доповідач – проф. Людмила Рошка, Академія державного управління, Кишинів, Республіка Молдова);
- «Цифрова трансформація економічного та суспільного життя громад: виклики та можливості» (доповідач – Іван Кульчицький, Президент ГО «Агенція Європейських Інновацій», Львів, Україна);
- «Інновації в аерокосмічній галузі як чинник місцевого економічного зростання – на прикладі Польщі» (доповідачі – доктор Ева Осух-Рак і доктор Агнешка Клос, Варшавська школа економіки, Польська асоціація досліджень Європейського Союзу, Варшава, Польща);
- «Місцевий розвиток та функціонування аграрних систем у Європейському Союзі» (доповідач – доктор Віталій Крупін, Інститут розвитку сільських територій та сільського господарства Польської академії наук, Варшава, Польща);
- «Україна-Молдова: існуючі зв'язки та можливості у двосторонніх відносинах» (доповідач – проф. Людмила Головата, Академія державного управління, Кишинів, Республіка Молдова).

Перша панельна дискусія «*Транскордонне співробітництво: сутність, природа та правове регулювання в Україні*» (модератор – директор з питань науки ГО «Інститут транскордонного співробітництва та європейської інтеграції», професор

Університету Яна Кохановського в Кельцах, Польща, проф., д.е.н. Надія Мікула) була присвячена обговоренню проекту Закону України «Про транскордонне співробітництво» (у новій редакції) № 6082 від 23.09.2021 р. В обговоренні взяли участь директор з питань науки ГО «Інститут транскордонного співробітництва та європейської інтеграції», професор Університету Яна Кохановського в Кельцах, Польща, проф., д.е.н. Надія Мікула; радник голови Львівської ОДА Богдан Матолич; завідувач відділу проблем міжрегіонального співробітництва ДУ «Інститут економіко-правових досліджень імені В. К. Мамутова НАН України», д.е.н., проф. Інна Заблодська; завідувач кафедри політології та державного управління, директор Науково-дослідницького інституту європейської інтеграції та регіональних досліджень Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, проф., д.пол.н. Анатолій Круглашов; молодший науковий співробітник сектору транскордонного співробітництва ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України» Ольга Демедюк. За результатами експертного обговорення прийнято рішення щодо невідповідності основних положень цього законопроекту нормам європейського законодавства та їхній суперечливості стосовно змісту поняття «транскордонне співробітництво», а також рекомендовано Міністерству розвитку громад та територій України та комітетам з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва та з питань інтеграції України до Європейського Союзу доопрацювати зазначений законопроект.

У другій тематичній секції «*Розвиток транскордонного співробітництва: сучасні виклики та тенденції*» (модератор – професор кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності НУ «Львівська політехніка», доц., д.е.н. Оксана Юринець) було заслухано такі доповіді:

- «Досвід реалізації проектів транскордонного співробітництва у Чернівецькій області» (доповідач – Христина Марчук, заступник директора Департаменту регіонального розвитку Чернівецької ОДА, Чернівці, Україна);
- «Інститути розвитку транскордонного співробітництва: реалії та перспективи» (доповідач – Уляна Гурчумелія, начальник управління забезпечення діяльності керівництва, міжнародних та регіональних зв'язків Закарпатської обласної ради, Ужгород, Україна);
- «Еволюція досліджень ТКС на східному кордоні ЄС» (доповідач – проф. Іоан Хорга, директор Інституту єврорегіональних досліджень в м. Орадя, Румунія);
- «Трансдордонне співробітництво Чернівецької області: крок вперед і назад» (доповідач – проф., д.пол.н. Анатолій Круглашов, завідувач кафедри політології та державного управління, директор Науково-дослідницького інституту європейської інтеграції та регіональних досліджень Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Чернівці, Україна);
- «Результати програм румуно-угорського трансдордонного співробітництва як приклад успішної практики для країн Східного партнерства» (доповідач – кандидат наук Константин-Василь Тока, Університет Орадя, Румунія);
- «Діяльність Асоціації органів місцевого самоврядування «Єврорегіон Карпати-Україна» в контексті стимулювання регіонального та місцевого розвитку» (доповідач – Наталія Савка, виконавчий директор Асоціації органів місцевого самоврядування «Єврорегіон Карпати-Україна», Львів, Україна);
- «Досвід Європейського об'єднання територіального співробітництва з обмеженою відповідальністю (ЄОТС) ТИСА як перспективного важеля розвитку Закарпаття» (доповідач – Юдіта Євчак, заступник директора ЄОТС ТИСА, Ужгород, Україна).

У третій тематичній секції «Європейський досвід стимулювання економічного зростання у прикордонних регіонах» (модератор – директор Науково-дослідницького інституту європейської інтеграції та регіональних досліджень Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, проф., д.пол.н. Анатолій Круглашов) було заслухано доповіді:

- «Прикордонна функціональна зона як нове рішення для підтримки територіального співробітництва в Європейському Союзі – приклад польсько-литовського прикордоння» (доповідачі – доктор, проф. Йоанна Куровська-Пиш, Вища школа бізнесу, директор Інституту досліджень територіальної та міжорганізаційної співпраці, директор Центру трансферу технологій у Донбровій Гурнічі, доктор Анджей Якубовські, Університет Марії Скадовської-Кюрі в Любліні, доктор Томаш Студзенєцькі, Морська академія в Гдині, Польща);
- «Локальний вимір євро регіонального співробітництва: виклики та можливості» (доповідач – к.і.н. Наталія Нечаєва-Юрійчук, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Чернівці, Україна);
- «Культурна дипломатія – важливий інструмент співпраці місцевих громад у транскордонному просторі» (доповідач – проф. Сіміон Рошка, Академія державного управління, Кишинів, Республіка Молдова);
- «Європейські студії: інтегровані у вищу освіту європейських країн та за їх межами» (доповідачі – Клара Цімре, Університет Дебрецена, Угорщина, кандидат наук Константин-Василь Тока, Університет Орадя, Румунія);
- «Антидепресивна компонента регіональної конкурентної політики в умовах транскордонного співробітництва» (доповідачі – проф., д.е.н. Анатолій Мокій, пров. наук. співробітник відділу регіональної економічної політики ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України», Львів, Україна).

У четвертій тематичній секції «Транспортні коридори vs економічний розвиток» (модератор – завідувач сектору транскордонного співробітництва ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України», д.е.н. Христина Притула) було заслухано доповіді:

- «Аналіз трафіку транспортних потоків у прикордонних регіонах України: фактори впливу та регіональний розвиток» (доповідачі – д.е.н. Христина Притула, завідувач сектору транскордонного співробітництва ІРД НАНУ; к.соц.н. Анна Максименко, старший науковий співробітник сектору транскордонного співробітництва ІРД НАНУ; Ірина Кирик, аспірант ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України», Львів, Україна);
- «Проблематика «спільного контролю» у пунктах пропуску на кордоні з країнами-членами ЄС» (доповідач – Микола Ясевич, начальник відділу управління проектами та бізнес-аналізу управління впровадження проектів Департаменту митних інформаційних технологій Державної митної служби України, Київ, Україна);
- «Організаційні та економічні інструменти розвитку територіальних митних органів» (доповідачі – д.е.н., доц. Оксана Юринець, професор кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності НУ «Львівська політехніка», д.е.н., доц. Лідія Лісовська, професор кафедри менеджменту організацій НУ «Львівська політехніка», Львів, Україна);
- «Можливості активізації транзитних перевезень в Україні» (доповідач – д.е.н. Олена Никифорок, завідувач відділу розвитку виробничої інфраструктури ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України», Київ, Україна);

- «Удосконалення транспортно-логістичної мережі міжнародних автомобільних пунктів пропуску митного кордону України» (доповідач – д.ф.-м.н. Анатолій Пасічник, Аналітично-науковий центр, Придніпровське відділення Міжнародної академії комп'ютерних наук та систем, Дніпро, Україна);
- «Сучасні кордони Молдови – можливості та невизначеності» (доповідач – Ніколай Парчевскі, директор Військово-історично-географічного Центру Республіки Молдова, Кишинів, Республіка Молдова).

У другій панельній дискусії «Проблеми управління транспортними потоками при перетині державного кордону України» (модератор – Микола Ясевич, начальник відділу управління проектами та бізнес-аналізу управління впровадження проєктів Департаменту митних інформаційних технологій Державної митної служби України) взяли участь заступник начальника відділу будівництва Департаменту адміністративно-господарської діяльності Державної митної служби України Інна Радченко; заступник директора Департаменту економічного розвитку, промисловості та інфраструктури Івано-Франківської ОДА, голова правління спілки економістів України в Івано-Франківській області, к.н.держ.упр. Володимир Попович; голова митного управління Сігету Головного директорату митної служби Румунії Лідія Муресан і технічний директор сервісу управління чергами на кордоні GoSwift Маріус Кутателадзе (Таллінн, Естонія). З метою покращення умов та якості послуг під час здійснення перетину державного кордону України на ділянках спільного кордону з країнами-членами ЄС рекомендовано використати європейський досвід запровадження електронних черг.

За результатами проведення конференції підготовлені рекомендації центральним і регіональним органам влади та буде опубліковано колективну монографію.

Прытула Хрыстына Мiрославівна – доктор економiчних наук, старшiй науковий співробітник, завідувач сектору проблем транскордонного співробітництва ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України» (e-mail: khrystynka.prytula@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3846-2393>).

Prytula Khrystyna Myroslavivna – Dr.Sci. (Econ.), Sen.Res., Head of the Sector of problems of transborder cooperation of the Dolishniy Institute of Regional Research of NAS of Ukraine.

Надійшло 15.11.2021 р.